

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Можливості отримання європейських грантів

Лілія КАЛАЧНЮК,
керівник НКП «Харчова безпека, стале сільське господарство, морські дослідження та біоекономіка» і РКП «Клімат та ефективність використання ресурсів, включаючи сировинні матеріали» при НУБіП України

Всі проекти розпочиналися з головного – ІДЕЇ

**I етап
(а)**

Насамперед майбутній заявник має відповісти на такі запитання:

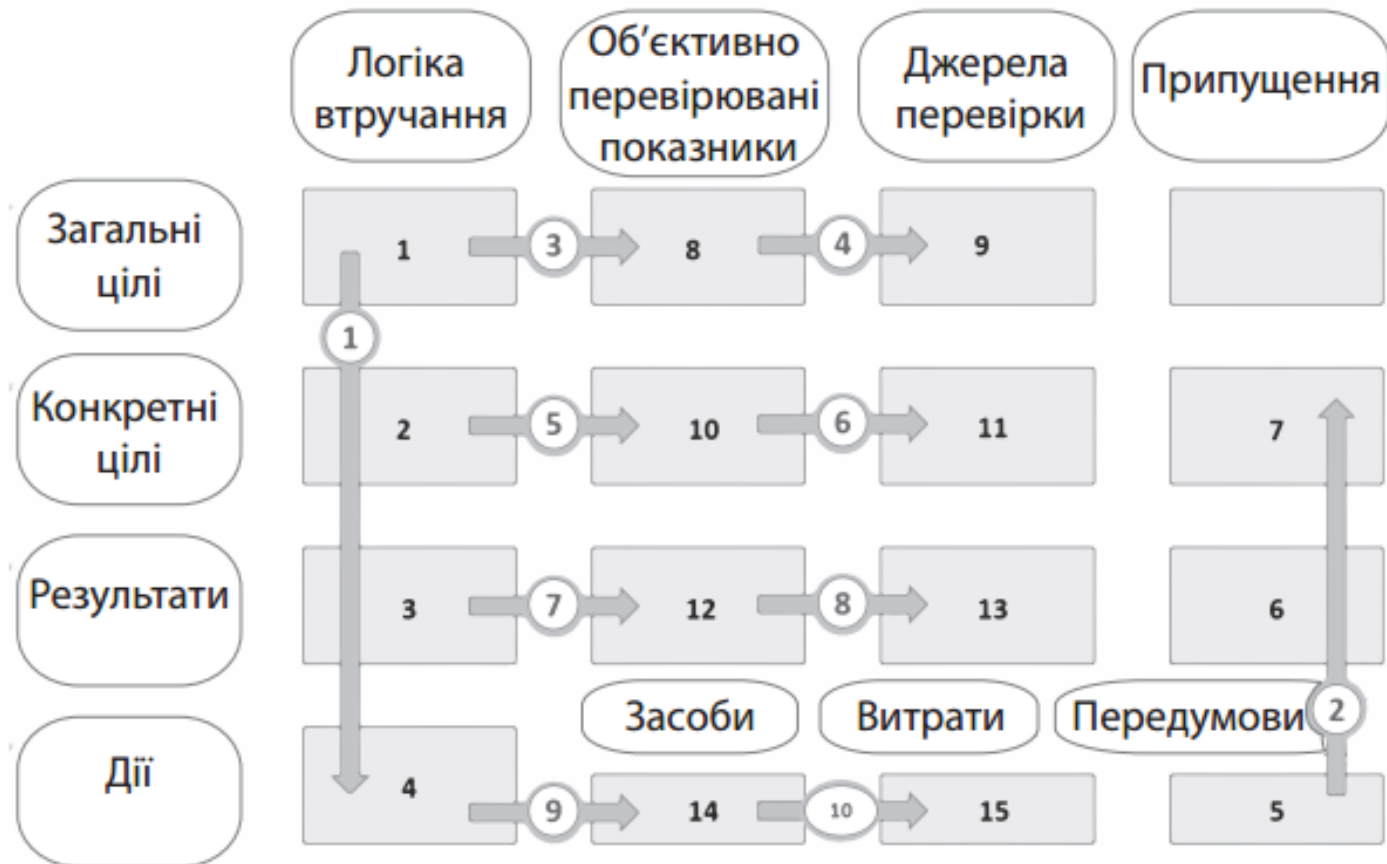
1. Яку проблему вирішує даний проект? До якої предметної галузі належить ця проблема?
2. Які сценарії використання (use cases) цього проекту існують?
3. Яким вимогам повинен відповідати проект, щоб бути корисним?
4. Які існують альтернативи? Хто є конкурентами?
5. Кого можна/потрібно залучити до проекту?

П'ять складових для перевірки практичної здійсненності проекту та його потенційної успішності :

1. Технічна здійсненність.
2. Економічна доцільність.
3. Юридична можливість.
4. Експлуатаційна обґрунтованість.
5. Часова здійсненність.

I етап
(6)

Одним із найефективніших способів перевірки практичної здійсненості ідеї та проекту є складання **логікоструктурної матриці**.

Структура логікоструктурної матриці

- **Загальні цілі.**
- **Конкретні цілі.**
- **Результати.**
- **Дії** (для досягнення результатів).
- **Логіка втручання** (Пояснюються цілі, які планується досягти).
- **Об'єктивно перевірні показники.**

два типи показників:

1. Результуючі показники (вимірюють розроблені в результаті виконання проекту «продукти»);
2. Індикатори впливу (вимірюють об'єктивні зміни, наприклад, практики, політики тощо).

- **Джерела перевірки.**

Показується, яким чином відбувається збір інформації для об'єктивно перевірних показників.

- **Припущення**

Зазначаються зовнішні умови, необхідні для отримання результатів.

При цьому слід пам'ятати, що необхідно нумерувати всі елементи комірки «Результати», після чого їх потрібно співвіднести з відповідними елементами комірки «Дії», використавши ту ж саму нумерацію. Наприклад, Результат 1 – Дія 1.1, Дія 1.2;
Результат 2 – Дія 2.1, Дія 2.2. і т.д.

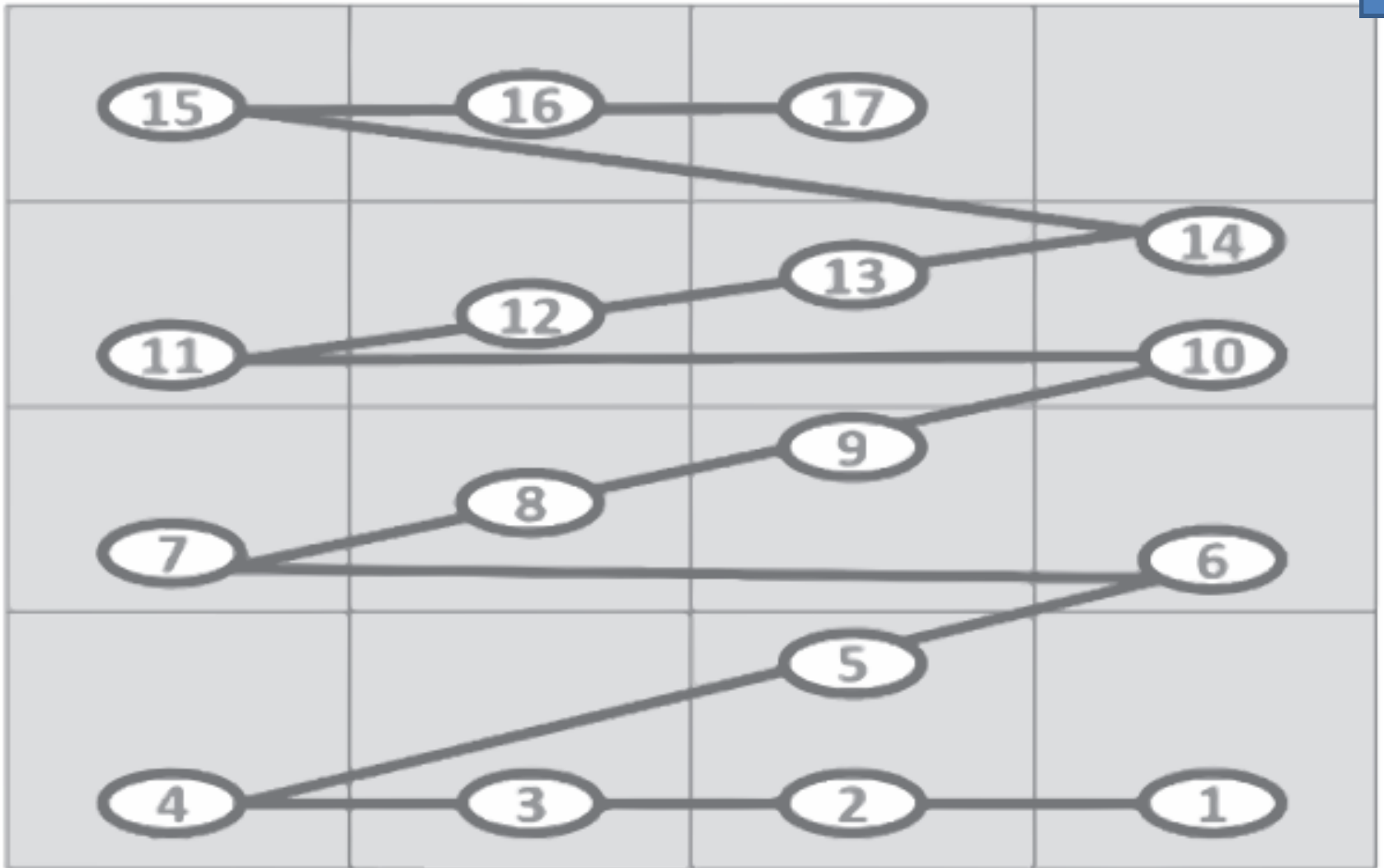
Встановлення припущень

Перевірка практичної здійсненності розроблюваного проекту за такими логічними правилами:

- Якщо ми виконуємо дії та припущення є правильним, тоді ми отримуємо результати.
- Якщо ми отримуємо результати та припущення є правильним, тоді ми досягнемо конкретних цілей.
- Якщо ми досягаємо конкретних цілей та припущення є правильним, тоді ми сприятимемо досягненню загальної мети.

Після того як встановлено, що **проект є здійсненим**, то можна переходити до наступного етапу заповнення логікоструктурної матриці, а саме: *визначення об'єктивних показників, джерел їх перевірки, засобів та витрат, які необхідні для успішної реалізації проекту.*

Перевірка логіки логікоструктурної матриці

Після того як логікоструктурну матрицю буде заповнено, важливим кроком є перевірка її логіки. Для цього використовується підхід «справа наліво» , у межах якого необхідно перевірити правильність заповнення матриці в такий спосіб:

- Якщо передумови (1) виконано, чи можна за встановленим бюджетом (2) забезпечити необхідні засоби (3) для реалізації запланованих дій (4), що буде підтверджуватися документально (5)?
- Якщо заплановані дії (4) реалізовано, що підтверджується документально (5), і припущення (6) виконано, чи будуть отримані заплановані результати (7) вчасно на запланованому рівні (8), що буде підтверджуватися документально (9)?
- Якщо заплановані результати (7) на запланованому рівні (8), що підтверджується документально (9), отримані, припущення виконані, а ризики (10) зменшилися або відсутні, чи буде досягнуто конкретну ціль/цілі (11) до кінця реалізації проекту на запланованому рівні (10), що буде підтверджуватися статистичними даними та/або дослідженнями (13)?
- Якщо визначену конкретну ціль/цілі (11) отримано на запланованому рівні (12), що підтверджується документально та/або статистичними даними (13), та припущення (14) виконано, чи буде запланована загальна ціль (15) досягнута на запланованому рівні (16), що буде підтверджуватися статистичними даними та/ або дослідженнями (17)?

Якщо в процесі аналізу правильності логіки втручання виявляється, то для досягнення конкретної цілі необхідні якісь *додаткові дії або результати*, їх можна включити до проекту та логіко-структурної матриці за умови, що це не викликає радикальної зміни в структурі проекту.

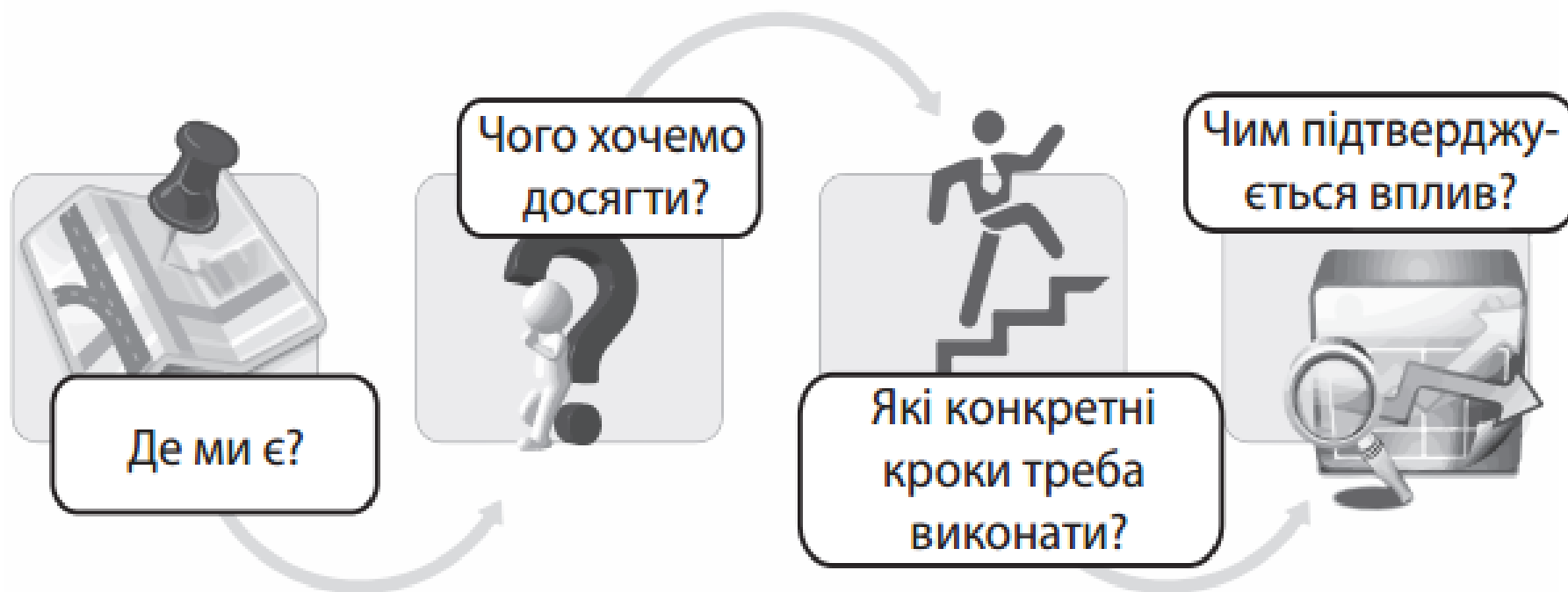
Проект – комплекс заходів, які здійснюються для досягнення чітко визначених цілей упродовж **відведеного часу** й за допомогою призначених на це фінансових ресурсів, тобто бюджету.

Основні характерні риси проекту

- орієнтованість на ціль;
- визначена тривалість;
- неповторність;
- високий ступінь складності, що викликає необхідність координування його заходів;
- необхідність залучення визначених фінансових засобів, а також певних людських, матеріальних та інших ресурсів.

Окрім зазначених вище, можна додати ще й такі риси проекту:

- однозначне визначення цільових груп і кінцевих бенефіціарів;
- чітко визначені знаряддя координації, управління й фінансування;
- система моніторингу та оцінювання;
- фінансове, економічне та технічне обґрунтування, в якому розкривається суспільна користь проекту.

Схема успішного проекту

II етап

Пошук конкретного конкурсу, у рамках якого можна отримати фінансування на реалізацію існуючої проектної ідеї.

Для цього потенційному заявнику потрібно звернутися до так званої Робочої програми

What is a Work Programme ?

URL: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-workprogramme>

Роботу з поточною **Робочою програмою** необхідно починати з визначення основного тематичного напрямку:

- Передова наука.
- Промислове лідерство.
- Соціальні виклики.

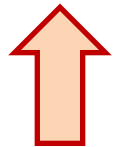
Крім цих трьох головних напрямів також існують декілька додаткових, за якими також оголошуються конкурси, а саме:

- Поширення передового досвіду та розширення участі;
- Наука із суспільством та для суспільства;
- Європейський інститут інновацій та технологій (EIT);
- Програма досліджень та тренінгів «Євроатом 2014–2018»

Calls for Proposals.

URL:

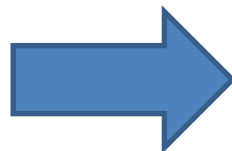
<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/index.html>

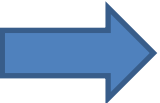

Перелік конкурсів поточної Робочої програми можна також знайти на Порталі учасників

Головною ідеєю Програми «Горизонт 2020» є збалансований підхід до дослідницької та інноваційної діяльності. Європейська комісія акцентує увагу на важливості розвитку інновацій шляхом *розширення співробітництва між дослідниками, промисловістю й суспільством*.

Такий широкий діапазон завдань потребує відповідних схем фінансування, які реалізуються в Програмі через ***різні типи проектів***.

1 **Науково-інноваційні дії (Research and Innovation Action)** підтримують діяльність зі створення нових знань та/або дослідження можливостей використання нових технологій, процесів, послуг чи рішень. Проект у рамках цього типу дій може включати проведення фундаментальних чи прикладних досліджень, розроблення та інтегрування технологій, створення й валідацію прототипу (макету) невеликих розмірів у лабораторних або наближених до реальних умовах. Цей тип проекту є найпоширенішим. Його тривалість – зазвичай 3-5 років.

Учасниками проекту за цим типом дій повинні бути мінімум три незалежні юридичні особи з країн-членів ЄС або асоційованих країн. Як додаткові учасники до консорціуму може приєднатися будь-яка кількість організацій з інших країн.

Ставка фінансування ЄС – 100% від загальних прийнятних витрат, за схемою повернення прямих витрат. Непрямі витрати фінансуються ставкою 25% від прямих прийнятних витрат.

2 **Інноваційні дії (Innovation Action)**

безпосередньо спрямовані на діяльність, яка підтримує створення нових продуктів, змінених або вдосконалених товарів, процесів чи послуг. Проект за цим типом дій може включати створення прототипу та демонстрацію зразка, випробування, пілотне впровадження, масштабну валідацію продукту та виготовлення ринкового зразка. Передбачається, що такі проекти можуть включати обмежену діяльність щодо досліджень та розроблень. Цей тип дій є найпоширенішим за напрямом «Промислове лідерство». Тривалість проекту – зазвичай 2-3 роки.

Учасниками проекту за цим типом дій повинні бути мінімум три незалежні юридичні особи з країн-членів ЄС або асоційованих країн. Як додаткові учасники до консорціуму може приєднатися будь-яка кількість організацій з інших країн.

Ставка фінансування ЄС – 70% від загальних прийнятних витрат (окрім неприбуткових організацій, які отримують 100%) за схемою повернення прямих витрат. Непрямі витрати фінансуються ставкою 25% від прямих прийнятних витрат.

Дії з координації та підтримки (Coordination and Support Action) складаються переважно із супутніх заходів, таких як стандартизація, поширення інформації, підвищення рівня обізнаності, а також комунікація, створення та підтримка мереж, політичних діалогів і взаємного навчання. Проект за цим типом дій може включати технічні розроблення для нових інфраструктур та вирішення супутніх завдань, пов'язаних зі стратегічним плануванням, налагодженням зав'язків та координацією між програмами в різних країнах.

Дії цього типу зустрічаються в конкурсах за напрямками «Промислове лідерство» та «Соціальні виклики», але значно рідше, ніж «Науково-інноваційні дії» або «Інноваційні дії». Тривалість проекту – переважно 1-2,5 року.

Учасниками проекту за цим типом дій повинні бути: мінімум одна незалежна юридична особа з країн-членів ЄС або асоційованих країн. Як додаткові учасники до консорціуму може приєднатися будь-яка кількість організацій з інших країн.

Ставка фінансування ЄС – 100% від загальних прийнятних витрат, за схемою повернення прямих витрат. Непрямі фінансуються ставкою 25% від прямих прийнятних витрат.

Інструмент підтримки середніх і малих підприємств (SME Instrument) спрямований на всі типи інноваційних підприємств середнього й малого бізнесу, які демонструють наміри розвиватися, зростати та інтернаціоналізуватися. У рамках таких проектів передбачаються поетапне фінансування повного інноваційного циклу, а також додаткові послуги з навчання та супроводження.

У проектах 1-го етапу фінансується оцінка здійсненності запропонованої концепції; у проектах 2-го етапу фінансується демонстрація, випробування, створення прототипу, дослідного зразка, масштабування продукту, проектування та створення ринкового зразка. Проекти 3-го етапу сприяють отриманню доступу до державного та приватного ризикованого капіталу. Проекти цього типу дій зустрічаються серед конкурсів за напрямками «Соціальні виклики» та «Промислове лідерство». Тривалість проектів становить: на першому етапі – 6 місяців; на другому – 1-2 роки.

Учасником має бути мінімум одне мале або середнє підприємство з країн-членів ЄС чи асоційованих країн.

Фінансування: етап 1 – одноразова виплата 50 тис. євро. на 1 проект. Етап 2 – 70% від загальних прийнятних витрат за схемою повернення прямих витрат. Непрямі витрати фінансуються за ставкою 25% від прямих прийнятних витрат. Етап 3 не фінансується.

Оцінки поданим проектним заявкам виставляються в **балах** від «0» до «5» з кроком 0,5. Значення балів:

0 – Пропозиція не задовольняє критеріям, що розглядаються, або не може бути оцінена через брак або неповноту інформації;

1 – Незадовільно. Пропозиція недостатньо задовольняє критеріям або має серйозні внутрішні недоліки;

2 – Задовільно. Хоча пропозиція значною мірою задовольняє критеріям, мають місце суттєві недоліки;

3 – Добре. Пропозиція задовольняє критерії, хоча потребує деякого вдосконалення;

4 – Дуже добре. Пропозиція дуже добре задовольняє критерії, хоча все ж таки можливі певні вдосконалення;

5 – Відмінно. Пропозиція успішно задовольняє всі відповідні аспекти критеріїв, що розглядаються. Деякі недоліки є незначними.

Найважливіші складові успішності проектної заявки:

- строге дотримання форми проектної заявки для обраного вами конкурсу;
- збалансований склад консорціуму партнерів проекту й досвідчений та відповідальний координатор;
- чітке розуміння всіх аспектів виконання проекту та управління ним;
- продумане й цікаве резюме проекту, що містить цілі, результати, науковий підхід, поширення і використання результатів, у частині А заявки.

Важливими для успішності проектної заявки є:

- влучна назва й чіткий акронім,
- переконливе науковотехнічне підґрунтя,
- чітко визначені цілі, методи, результати та контрольні точки,
- добре розроблений робочий план (робочі пакети, віхи, контрольні результати, діаграми, відповідальні виконавці),
- відповідні структура та процедури управління,
- правильно визначені цільові групи проекту і заходи з впровадження та використання результатів проекту,
- реалістичні затрати, що співвідносяться з бюджетом конкурсу.

При оформленні заявки слід мати на увазі: числа завжди округлюються до найближчого цілого; усі витрати подаються в євро (не у тисячах євро чи подібних «укрупнених» одиницях); в статтях бюджету, витрати за якими не передбачено, ставте «0», не залишайте їх незаповненими

Варто дотримуватися таких рекомендацій

- використовувати стандартну англійську мову;
- не вставляти фрагменти тексту з будь-яких інших джерел;
- текст має бути зрозумілим, добре структурованим, легким для читання, лаконічним:
  - додайте зміст;
  - використовуйте короткі абзаци;
  - використовуйте маркери для списків;
  - виділяйте важливе курсивом;
  - заявка повинна містити тільки релевантну інформацію;
- заявка повинна мати привабливий вигляд, містити корисні і зрозумілі ілюстрації;
- у заявці не повинно бути друкарських помилок, невідповідностей між різними частинами, «загублених» сторінок тощо.

Експерти відзначають **типові недоліки проектних пропозицій:**

- занадто амбіційні проекти;
- план дій занадто загальний і не містить кількісних даних;
- у заявці передбачено діяльність, не пов'язану з цілями проекту;
- нечітка структура робочих пакетів і відповідних задач;
- жоден вид діяльності не забезпечує постійних результатів;
- багато короткострокових візитів;
- жоден вид діяльності не пов'язаний з промисловістю

У даній презентації була використана інформація:

Горизонт 2020: як написати конкурентоспроможну проектну заявку? Інформаційні матеріали / укладачі: С.М. Шукаєв, Л.І. Русіна, О.К. Сулема, І.А. Владимирський, Є.А. Огородник. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 104 с.

Підготовка проектних пропозицій до конкурсів програми «Горизонт 2020». Основні правила і вимоги. Інформаційні матеріали / Укладачі: Л.Г. Калачнюк, Н.А. Демешкант, О.А. Вальчук, Н.В. Кос. – К. : НУБіП України, 2017. – 21 с.

Підготовка проектних пропозицій до конкурсів програми «Горизонт 2020». Нові можливості. Інформаційні матеріали / Укладачі: Л.Г. Калачнюк, Н.А. Демешкант, О.А. Вальчук, Н.В. Кос. – К. : НУБіП України, 2017. – 80 с.